

Fortumin vuosikertomus 2014

Fortum on vahvasti kestävään kehitykseen sitoutunut energiayhtiö. Pyrimme vastaamaan asiakkaidemme tarpeisiin tuottamalla, myymällä ja jakelemalla vähäpäästöistä sähköä ja lämpöä sekä tarjoamalla energia-alan asiantuntijapalveluja.

Strategiset riskit

Fortumin päivitetty strategia perustuu kolmeen painopistealueeseen, joita ovat:

- Pohjoismaisen liiketoiminnan hyödyntäminen
- Vakaa, kannattava kasvu Venäjällä
- Perusta tulevalle kasvulle

Investointi-, integraatio- ja projektiriskit

Yhtiön kasvustrategian mukaan Fortum pyrkii laajentamaan toimintojaan. Seurauksena käynnissä olevista integraatioista tai muista potentiaalisista hankinnoista tulevaisuudessa, toiminnassa on riskejä, jotka näkyvät:

- lisähaasteina ylimmälle johdolle, joka on vastuussa jo olemassa olevista toiminnoista
- toiminnan moniulotteisuuden lisääntymisenä, mikä asettaa vaatimuksia niin henkilöstölle kuin muille resursseille uusissa kulttuureissa;
- tarpeena houkutelua ja säilyttää osaava johto ja muu henkilöstö yhtiössä.
- tarpeena ymmärtää ja hallita uusia markkinoita; erilaisia kulttuuri - ja compliance -vaatimuksia
- tarpeena ymmärtää ja hallita alihankkijariskiä ja niihin liittyviä työturvallisuuskysymyksiä

Poliittiset ja lainsäädännölliset riskit

Poliittisella ja lainsäädännöllisellä ympäristöllä on selvä vaikutus energiatoimialaan. Tämä koskee niin olemassa olevaa kuin uuttakin toimintaa ja markkina-alueita. Täten Fortum on altistunut lainsäädännöllisille riskeille useissa maissa.

Pohjoismaat/EU

Pohjoismaisen/EU:n sääntelyn yhdenmukaistaminen, infrastruktuurin kehittäminen ja pohjoismaisten

sähkömarkkinoiden yhentyminen kohti keskieurooppalaisia markkinoita riippuu pitkälti viranomaisten toimista. Tämän hetkinen kansallisen politiikan trendi saattaa vaarantaa energiasektorin markkinakehityksen ja epävarmuus tulevan sääntelyn tavoitteista on huomattava. Fortum kannattaa markkinaehtoista kehitystä, joka tarkoittaa mm. enemmän siirtoyhteyksiä ja kilpailua sääntelyn yhdenmukaistamisen lisäksi ja aktiivisen keskustelun ylläpitoa kaikkien yhteistyötahojen kanssa.

Tällä hetkellä suurimmat todennäköisimmät riskit sääntelyn ympärillä koskevat sähkömarkkinamallia, tavoitteita ilmastonmuutoksen vastaisissa toimissa, uusiutuvaa energiaa ja verotusta. Eryisesti näiden asioiden ja vaikutusten keskinäinen riippuvuus toisistaan luo epävarmuutta. Tällä hetkellä EU:ssa käydään keskustelua kapasiteetikompensaation malleista, jotka saattavat muuttaa markkinamallia. Se, mille tasolle tavoitteet hiilidioksidipäästöille ja uusiutuvalla energialle 2030 asetetaan, on keskustelussa mukana. Vuonna 2014 ehdotettu lakiesitys ns. windfall-verosta osalle vanhaa, päästötöntä tuotantoa poistettiin. Tämän lisäksi ydinturvallisuudirektiivi on muutoksen alla ja ydin vastuusta keskustellaan.

Kaikki esitetyt asiat ovat riskejä, mutta myös mahdollisuuksia energiayhtiöille. Näiden riskien hallitsemiseksi ja etupainotteisesti kehitykseen osallistumiseksi, Fortum ylläpitää aktiivista keskustelua kaikkien lakeja valmistelevien ja säätävien tahojen kanssa kansallisella ja EU -tasolla.

Venäjä

Venäjä on altistunut poliittiselle, taloudelliselle ja sosiaaliselle epävarmuudelle sekä riskeille johtuen muutoksista lainsäädännössä, taloudellisessa ja sosiaalisessa kehityksessä ja muissa vastaavissa tekijöissä samoin kuin muut

vastaavat maat. Ukrainan kriisi sekä EU:n ja USA:n sanktiot ovat lisänneet riskejä ja muuttaneet Venäjän liiketoiminnan liiketoimintaympäristöä haastellisemmaksi. Fortumilla on tilanteen osalta systemaattinen ja jatkuva seuranta ja valmius muuttaa toimintatapoja tarpeen niin vaatiessa.

Fortum omistaa ja operoi lämmön- ja sähköntuotantolaitoksia Venäjällä OAO Fortumin kautta. Tukkumarkkinan vapauttaminen on edennyt hyvin ja pääosin alkuperäisten suunnitelmien mukaan. Suurimmat sääntelyyn liittyvät riskit Venäjällä liittyvät tukkumarkkinoihin, alueelle jossa tukkusähkö on vapautettua, mutta muut osat kuten kaasu, sähkön loppuasiakasmyynti ja lämpö eivät ole. Tällä hetkellä riskinä on, että hallitus jäädyttää tiettyjen säännösteltyjen tuotteiden, mukaanlukien kaasun, tariffeja, mikä synnyttää riskiä Fortumin toimintojen kannattavuudelle. Ristikkäistuet, joiden oletetaan katoavan, mutta jotka ovat vielä voimassa, laskevat energiatehokkaan yhdistetyn lämmön- ja sähköntuotannon (CHP) kannattavuutta.

Keinotekoisien alhaiset energiahinnat eivät ole kenenkään etu pitkässä juoksussa, koska ne tukevat tehottomuutta rajoittamalla investointeja tehokkaaseen kapasiteettiin.

Poliittinen riski koskien veroja

Nykyinen taloudellinen tilanne Fortumin päätoiminta-alueilla on luonut epävakaa veroympäristön, joka johtaa uusiin ja kasvaviin veroihin sekä uusiin olemassa olevien verolakien tulkintoihin. Nämä puolestaan ovat johtaneet odottamattomiin haasteisiin liittyen Fortum-konsernin toiminnan järjestämiseen ja sen verottamiseen. Varmuus ja näkyvyys verotuksessa on vähentynyt. Verotukseen liittyvien epävarmuuksien kohdalla Fortum pyrkii suojaamaan asemaansa verotukseen

liittyvien periaatteidensa mukaisesti.

Lainsäädäntö ja compliance -riskit

Fortumin toimintaan sovelletaan eri viranomaisten, pörssien sekä muiden sääntelyelinten sääntöjä ja määräyksiä kaikilla markkinoilla, joilla Fortum toimii.

Epäloogisuudet lainsäädännössä ja sen tulkinnassa altistavat Fortumin riskille, joka aiheutuu kilpailijoiden, toimittajien tai sopimuskumppanien mahdollisesti lainvastaisista toimista tai väärinkäytöksistä. Mahdolliset vaikeudet puolustaa tai varmistaa omia oikeuksiaan erilaisissa riitatilanteissa sopimus- ja muiden osapuolten kanssa saattaa vaikuttaa negatiivisesti Fortumin liiketoimintaan Venäjällä, esimerkiksi koskien viranomaissäännöksiä liiketoimintaympäristöstä ja markkinasäännöistä. Tämä koskee myös tulevia muutoksia paikallisessa sääntelyssä ja lainsäädännössä.

Fortumilla on tiukat sisäiset markkinakäyttäytymissäännöt ja -menettelyt, joilla estetään esimerkiksi julkistamattoman tiedon käyttöä. Tehtävien eriyttämisen ja sisäisen valvonnan avulla minimoidaan luvattoman toiminnan mahdollisuuksia.

Kilpailulainsäädännön noudattaminen on Fortumille tärkeää. Fortum on vahvistanut compliance-riskien hallintaa muodostamalla systemaattisen viitekehityksen osaksi operatiivista riskienhallintaa. Tämä prosessi pitää sisällään myös kestäväan kehitykseen ja liiketoimintaetiikkaan liittyvät riskit ja sen avulla yritetään vähentää myös mahdollisia lahjontaan liittyviä riskejä. Fortumilla on nolattoleranssi korruption. Compliance-riskien hallintaa on myös vahvistettu muodostamalla funktioiden välinen verkosto jakamaan näkemyksiä muuttuvasta regulaatiosta. Fortum on tämän lisäksi uudistanut Toimintaohjeen ja siihen liittyvän lahjusriskianalyysin korostaakseen liiketoimintaetiikan merkitystä.

Konsernin riskienhallinta on kehittännyt

yhdessä muiden funktioiden kuten vero- ja kestäväan kehityksen yksiköiden kanssa maa- ja liiketoimintakumppaniarviointi prosessia, jotta compliance vaatimukset paikallisella ja liikekumppanitasolla ymmärretään ja hallitaan. Tämä compliance riskiarviointi tehdään säännöllisesti, dokumentoidaan ja keskustellaan Compliance riskienhallintaverkostossa konsernin johtoryhmällä ollen ylin valvontavastuu.

Systemaattinen Compliance riskiarviointi on osana liiketoimintasuunnitelmia ja on osa normaalia toiminnan seurantaa. Linja johto raportoi säännöllisesti eettisestä compliance hallinnasta Fortumin johtoryhmälle ja hallituksen tarkastusvaliokunnalle. Työntekijöitä kannustetaan raportimaan väärinkäytöksiä omille esimiehille, muulle johdolle sekä jos tarve, suoraan sisäiselle tarkastukselle.